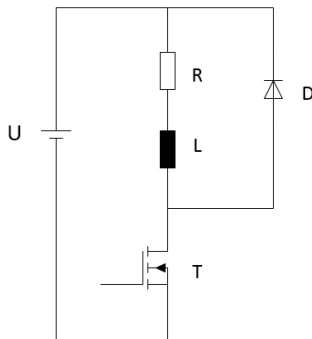

Jesenski rok iz učinske elektronike, akademska godina 2015./2016.

- (12 bodova)** Nacrtajte poluvalni tiristorski ispravljač s porednom diodom koji je preko transformatora prijenosnog omjera 1:3 spojen na mrežu efektivne vrijednosti napona $U_{s, ef} = 230$ V. Induktivitet je dovoljno velik da je struja trošila neisprekidana i nevalovita $\omega L \gg R$. Izračunajte faktor snage λ i normiranu tipnu snagu transformatora $S_{TR, n}$. Nacrtajte valne oblike napona i struje trošila $u_d(t)$, $i_d(t)$, struje diode $i_D(t)$, struje tiristora $i_T(t)$, te napona i struje primara $u_s(t)$, $i_s(t)$. Otpor trošila iznosi $R_d = 5 \Omega$. Kut upravljanja iznosi $\alpha = 30^\circ$. Zanimarite sve gubitke u krugu.
- (12 bodova)** Nacrtajte ispravljač u jednofaznom mosnom spoju s porednom diodom, opterećen RL trošilom. Uz pretpostavku $\omega L \gg R$, izračunajte gubitke jednog od tiristora. Izračunajte faktor snage (u ovom slučaju zanemarite gubitke tiristora). Nacrtajte valne oblike napona i struje trošila. Zadano je: $U_{s, ef} = 230$ V, $R_d = 1 \Omega$, $r_d = 1,5$ m Ω , $U_D = 0,7$ V, $\alpha = 30^\circ$.
- (12 bodova)** Nacrtajte trofazni usmjerivač u spoju sa srednjom točkom, opterećen RL trošilom, spojen na mrežu preko Yy transformatora prijenosnog omjera 1:3. Izvedite izraz za srednju vrijednost napona trošila. Izračunajte vrijednost upravljačke veličine kako bi se trošilu predavala snaga od 500 W. Izračunajte normiranu tipnu snagu transformatora. Nacrtajte valne oblike napona i struje trošila $u_d(t)$, $i_d(t)$. Zadano je: $U_{s, ef} = 230$ V, $R_d = 2 \Omega$, $E = 50$ V, $\omega L \gg R$.
- (12 bodova)** Nacrtajte silazni istosmjerni pretvarač bez galvanskog odvajanja. Nacrtajte valne oblike napona i struje induktiviteta L , $u_L(t)$, $i_L(t)$, u neisprekidanom načinu rada. Izvedite naponsku i strujnu transformatorsku jednadžbu. Izračunajte gubitke diode. Poznato je: $U_B = 15$ V, $L = 200$ μ H, $R = 5 \Omega$, $f = 15$ kHz, $D = 0,6$, $r_d = 1,5$ m Ω , $U_D = 0,7$ V.
- (10 bodova)** Nacrtajte jednofazni autonomni izmjenjivač s odgovarajućim poluvodičkim ventilima i naponskim ulazom $U_B = 100$ V, opterećen induktivnim trošilom $R = 10 \Omega$, $L = 20$ mH. Za modulaciju kojom je omogućeno uklanjanje trećeg harmonika nacrtajte valne oblike napona i struje trošila i označite na slici u kojem intervalu vodi koji ventil. Frekvencija osnovnog harmonika izlaznog napona je $f = 50$ Hz. Kolika snaga se predaje trošilu uzimajući u obzir samo one harmonike struje trošila čija je amplituda veća od 10% amplitude osnovnog harmonika struje? Izračunajte amplitudni i frekvencijski indeks modulacije da bi se upotrebom bipolarne sinusne modulacije širine impulsa trošilu predala trećina snage. Frekvencija signala nosioca je $f_{sc} = 10$ kHz.
- (12 bodova)** Za pretvarač na slici odredite iznos upravljačke veličine kako bi temperature silicijskih pločica tranzistora i diode, za jednake iznose toplinskih otpora bile jednake. Izračunajte tu temperaturu. Zadano je: $U = 100$ V, $R = 2 \Omega$, $\omega L \gg R$, $f_s = 15$ kHz, $r_d = 1,5$ m Ω , $r_T = 2,5$ m Ω , $U_D = 1$ V, $R_{th, jc} = 0,15$ K/W, $R_{th, ch} = 0,3$ K/W, $R_{th, ha} = 0,1$ K/W, $T_{amb} = 25$ °C. Sklopne gubitke tranzistora možete zanemariti.

Napomena: $\int \sin^2 x dx = \frac{x}{2} - \frac{1}{4} \sin 2x + C$